

KMETSKI LIST

Izhaja vsake sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Nežankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Ogromno zanimanje za agrarno reformo

Agitacija proti agrarni reformi — Mrtvilo inteligence — Velika nepoučenost ljudstva
Vzgojni pomen agrarne reforme

Zakon o likvidaciji agrarne reforme je vzbudil v Dravski banovini ogromno zanimanje med vsem kmetским prebivalstvom. Kdor le nekoliko pozna duševnost in miselnost naših siromakov, ki si ne žele več kakor skromen dom in pest zemlje okrog njega za prgišče krompirja in koruze, tega to silno zanimanje ne more presenetiti. To je pokret ki se ne tiče le »Zveze slov. agrarnih interesentov in njenih članov, ampak pokret, na katerem je interesiranih nekaj stotisoč članov siromašnih kmečkih rodbin, torej v resnici pravi narodni kmečko-socijalni pokret, kakor ga naša dežela od časov tlake in desetine še ni doživela; kajti sedaj ne gre za nič več in za nič manj, kakor da izrinemo s svoje domače zemlje zadnje ostanke nekdanjih tujih predpravil.

S praktično izvedbo agrarne reforme pa imamo pri nas silne težave in na te težave je vredno opozoriti, da bodo ljudje, zlasti pa tisti, ki so najbolj prizadeti, vedeli pri čem da so.

V mnogih krajih na deželi se širi mnenje, da je agrarna reforma nepotrebna in da je odveč ali pa da je celo škodljiva. Taki glasovi so se začeli širiti po več krajih istočasno in in skoro na enak način; agitatorji govore proti agrarni reformi, kakor da so naučeni od ene in iste strani — od katere, to ni težko uganiti: od tiste, ki ima interes na tem, da se boj za zemljo čim prej ustavi in da ostane vse pri starem, kakor je bilo!

Taka agitacija je najbolj grdo protinardno delo, kar si ga moremo misliti, in človek ne bi verjel, da se najdejo v času, ko gre za prenos stotilijonskih vrednot v domače kmečke narodne roke, še domači (!) ljudje (ali so to še ljudje?), ki hujskajo nevedne ljudi, naj se za agrarno reformo ne zanimajo in naj puste vse, kakor je in kakor je bilo! Tako pa ne govore ti ljudje iz nevednosti, ampak iz samogoltnosti in sebičnosti, kajti oni dobro vedo, da bo zemlja zapadla, če se do 26. t. m. ne priglase zanjo interesenti, kakor jih določa zakon! In namesto, da bi ti ljudje kmete učili, kaj in kako naj naredo, da bodo prišli do zemlje, jih celo odvrtaajo naj se za zemljo ne brigajo. Če to ni narodni škandal, potem res ne vemo, kaj naj še tako imenujemo!

Sicer pa ta pojav pri nas ni nov. Tudi po letu 1848., ko je bila odpravljena tlaka in desetina in zemlja dana kmetom v last, so se našli domači ljudje, ki so kmetom govorili, da bo poslej zanje hudo, hujše ka-

kor pa prej, češ da bodo morali davke plačevati, kar jim prej ni bilo treba...

So pa težave tudi med interesenti samimi in tudi to je treba povedati, da ne bo kasneje nesporazumov. Mnogi se namreč že danes kregajo, koliko drevce bo dobil ta ali oni iz tega ali onega gozda in koliko ne! Tako govorjenje je mnogo prezgodnje in izvira samo iz nepoučenosti. Sedanji zakon namreč še nikjer nič ne govori o kaki »delitvi« gozdov in druge zemlje, ampak govori samo načelno, da pripada gozd, kar ga je kje nad 1000 hektarjev »agrarnim interesentom«. Zakon agrarne interesente tudi našteva: posamezne opravičene občine, agrarne zadrage itd. Samo to stoji v zakonu in nič več! Kdo bo v posameznih slučajih dobil pravico do gozda ali pašnika o tem sedanji zakon nič ne pove, pač pa bo o tem izšel poseben pravilnik in odločevala bodo v zakonu našeta ministrstva.

Za enkrat je važno le to, da se agrarni interesenti organizirajo v zadrage in priglase do 26. julija banski upravi. O tem pa, kdo bo v posameznih slučajih dobil pravico do uživanja razlaščenih gozdov, — o tem se bo vodil nov boj. Sedaj gre šele za ugotovitev in za zasiguranje pravice do zemlje; na čegavo korist se bo ta pravica izvrševala, o tem sedaj še ni govora. To bo šele prišlo in tisti boj bo hud! To povemo lahko že danes.

Ne kregajte se torej že sedaj za število hoi in smrek, koliko in kdo jih bo dobil, ker to je še prezgodaj, ampak glejte, da si boste

zasigurali najprej pravico do grajsčinskih gozdov, da bo postala »agrarna« zemlja narodna last; vse drugo bo prišlo kasneje. Kajti če se boste kregali nam bo v naših prepirih za nekaj smrek več ali manj ušla vsa pravica, ker boste zamudili postavni rok, potem pa z Bogom zemlja še za par sto let!

Pri tej priliki si ne moremo kaj, da ne bi omenili nedelavnosti enega dela našega razumništva glede poučevanja ljudi o agrarni reformi. Ljudje so nepoučeni to stoji. Kdo pa naj jih pouči? Ali ni v to poklicana ravno naša inteligenca, da gre z nasveti in s poukom ljudem na roke v tako važnem narodnem vprašanju, ko gre za stotilijonske vrednote? Toda kaj vidimo? Na »Zvezo agrarnih interesentov« v Ljubljano, v daljino Ljubljano, prihajajo revčki vpraševati, kako in kaj, in žrtvujejo za dolgo pot zadnje dinarčke — vse to pa zato, ker jim doma nihče nič ne pove i molči duhovnik, molči učitelj, molči župan, molči občinski tajnik itd. Ali se vsa ta gospoda res ne zaveda, zakaj živi pravzaprav med ljudstvom? Zakaj se potem imenuje narodna? Biti »naroden« se ne pravi samo ob raznih slovesnostih kričati »živio«, ampak se pravi delati in ljudi poučevati.

Storite torej vsak svojo dolžnost, da ne bo prepozno, kajti za vsako po krivdi domačih ljudi zamujeno priložnost bo odgovor silno težak!

Najstarejši kmečki narodi

(Nadaljevanje.)

Zanimive so pravice, ki so jih vinogradniki uživali v vinogradskih zadevah. Vinogradniki so imeli poseben »gorski zakon in gorske pravde«. Naj se jih v splošnem dotaknemo.

V srednjem veku je imel vsak stan svoje sodišče, ki je bilo sestavljeno iz članov njegovega stanu, le kmet je bil v vseh zadevah prepuščen svojemu gospodu. Izjemo so delali vinogradniki, ki so v vinogradniških zadevah postopali samostojno.

Početki te nenavadne pravne uredbe segajo nazaj v zgodnji srednji vek. — V dobi kmečkega robstva je bila edini žarek nekdanje svobode in samostojnosti. Edino tukaj je

slovenski kmet-rob smel samostojno odločati v zadevah, tičočih se njegove blaginje.

Seveda ni segala ta svoboda tako daleč, da bi bil kmet oproščen služnosti v vinskem pridelku. Obstojala je v »gorščini«, ki jo je prvotno dajal v naturi, pozneje tudi v denarju. Za gospoda je moral biti najboljši sok iz stlačenih jagod ali »župa«. Če je vinogradnik v slabih letinah ni imel, moral si jo je izposoditi ali kupiti, ker zakon je veleval: »Če nimaš sladkega soka v svojem vinogradu, kupi ga tam, kjer ga dobiš, ter zadovolji svojega gorskega gospoda«.

Spomin na to pravdo lebdi v naših »gornikih«.

Dokler je trajalo **naturalno gospodarstvo**, t. j. dokler je kmet vršil služnosti le v blagu ali naturi, je bil razmeroma na dobrem. Vsako veleposestvo je bil nekak zaključen gospodarski organizem. Naturalne služnosti podložnih kmetov so krile potrebe gospoda, hlevi, žitnice in kleti, vse je bilo polno, da je gošpod lahko udobno in razkošno živel in prirejal bogate pojedine; potrebno opravilo orodje so mu naredili podložni kmetje — rokodelci. (Nekateri kmetje so izdelovali gotovo orodje in opravilo za graščino in podložna kmečka gospodarstva. Tako so se postopno razvili rokodelci.) Zato pa ni bilo med kmetom in graščakom onega napetega razmerja, ki je pozneje izzvalo ogenj in kri. Pozneje, to je, ko se je naturalno gospodarstvo naglo umikalo in slednjč docela umaknilo denarnemu gospodarstvu.

Najprej se je denar pojavil v mestih. To je bilo v 13. stoletju. V naslednjih dveh stoletjih je že krožil med kmeti. Plemstvo je postalo lačno zlata, zato mu ni bilo nikoli dovolj denarja in zemlje. Saj je jasno: Čim več zemlje, tem več pridelkov in denarja. Zato pa je grabilo po zemlji, ki je zadobila večjo veljavo. Na itak že dovolj izčrpanega roba pa je stavilo take zahteve in bremena, ki jih morejo narekovati le najnižji nagoni. Izginile so pravice iz urbarijev, naraščale so vse mogoče naklade, večala se je tlaka, in celo turške vpade je plemstvo izkoristilo in naložilo osebni davek, ki so ga plačevali »za boj proti Turkom« celo dojenčki in berači.

Že v 11. stoletju srečamo isti naravni pojav kot v zgodovini starega veka: Pritisk odganja ljudstvo v mesta, to je v smer najmanjšega odpora. Ta beg z dežele, je v denarnem gospodarstvu zelo stopnjeval.

L. Möschl:

Podpirajmo naše prijatelje

Naša slovenska tednika »Kmeti list« in »Domovina«, sta v zadnjem času prinesla izpod peresa naših kmetijskih gospodarjev daljše in krajše članke o škodljivosti poljskega zajca. Večina teh piscev stremi za tem, da se naš dolgouhi prijatelj in sovražnik gotovih od kmeta gojenih kultur, popolnoma zatre. Zelje in nade, da se to na celi črti uresniči, se nam bodo težko izpolnile. Eno je, da ima naš kmet še premalo besede v zakonodaji (upajmo, da bo z ustanovitvijo kmetijskih zbornic v tem oziru boljše!); drugo pa, da se bodo takemu predlogu gotovi činitelji iz lovskih krogov z vso močjo upirali.

Moj namen sicer ni ta, da bi skušal ugovarjati pisecem teh člankov, niti ta, da bi zagovarjal našega škodljivega dolgoušneža, temveč je ta, da opozorim naše kmetovalce v boju za njih dobrobit na druge kmetu koristne živali naše favne in da se tem da zakonita zaščita pred brezsrčnim zatiranjem.

Kdo izmed nas ne pozna naših ljubkih in vitkih podlasic, ter visoko na nebu in nepremično plapolajoče kanje ali mišarje, kateri se zdaj tu, zdaj tam spušča kakor pšica za svojim mišjim plenom na zemljo. In našega neumornega črnega orača krta, ter z bodečim oklepom zavarovanega prijatelja ježa?

To so brezdvomno največji prijatelji našega kmeta in zaščitnika naših polj, travnikov in gozdov. Ako si podrobneje ogledamo teh prijateljev, tedaj vidimo, da je njih delo skoraj isto, kakor naše — lov in borba za vsakdanji kruh. In iz česa sestoji vsakdanja hrana ježa, podlasic in kanje? Miš, podgana, voluhar in kakšen mlad poljski zajček, ki ga kmetu menda tudi ni žal, prijatelj jež pa si še privoščiti in neustrašeno napade naše hude in nevarne kače, kakor sta: gad in modras. In krt? Najrazličnejše žuželke, kakor ogrci,

strune, razne gosenice in drugi podzemlji in nad zemljo klatači se škodljivi mrčes naših kulturnih rastlin so mu hrana; ja marsikatera poljska miš je že končala v želodcu krtovem. In vendar je ta nedolžni revež od kmeta samega zaničevan in preganjan. Preganjan po nedolžnem, ker je vsled nevednosti in naziva voluharja s »krtico« po nedolžnem kriv one ogromne, od voluharja storjene škode.

Škoda, ki jo povzročajo razni, našim prijateljem za hrano služeci škodljivci, izdaleka

prekaša ono po zajcu in da bi ne bilo krta, podlasic, kanje in ježa, bi ista samo v Dravski banovini znašala letno težke milijone in kdo ve, da ne bi imeli teh prijateljev, kakšno bi bilo kmetovanje?

Tem našim sotrudnikom moramo poskrbeti v zahvalo za njihovo ogromno delo v naš dobrobit, popolno zakonsko zaščito pred neosnovanim zatiranjem in stremeti za tem, da se bo nehalo trgovati enkrat za vselej s kozami krta in podlasic.

Ustanavljajte pašne in gozdne zadruge

Zveza slov. agrar. interesentov je poslala na vse zaupnike tam, kjer leže veleposestniški gozdovi, ki prihajajo v poštev za razdelitev po § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme, pravila in tiskovine za ustanovitev pašniških in gozdnih zadrug. Pozivamo vse agrarne interesente, da pristopijo nemudoma k ustanovitvi, kjer še niso in da se ravna jo natančno po naših navodilih. Naj vas to nič ne moti, če vlagajo tudi občine prošnje za gozdove. Kajti tudi one so lahko prošilke za svoje potrebe. Agrarni interesenti pa morajo v svojo skupnost in svojo zadrugo.

Določba § 24. sedanjega zakona o likvidaciji agrarne reforme ni v bistvu nič drugega, kakor je določba, ki jo določa zakon o nakazovanju kuriva in stavbnega lesa v veleposestniških gozdovih interesentom agrarne reforme v Sloveniji iz l. 1922. U. l. št. 123 od 29. nov. 1922.

§ 1. tega zakona odreja, da imajo pravi-

co do kuriva in stavbnega lesa iz veleposestniških gozdov interesenti agrarne reforme, ubožni poljedelci in ostali kmetje, ki so navedeni v izkazu interesentov agr. reforme pod kategorijami A B in C ter prebivajo v okolici gozdnega veleposestva.«

Novi zakon te pravice razširja še na pašnjo, les za domačo industrijo in obrt ter za druge gospodarske potrebe agrarnih interesentov in kar je glavno, določa, da se bodo veleposestniški pašniki in gozdovi tudi razlastili.

Iz navedenega paragrafa sledi, da se bodo gozdovi razlastili prvenstveno za agrarne interesente, ti pa so dolžni stopiti skupaj in se organizirati, da bodo o svojih pravicah sami odločali.

Agrarni interesenti na delo, rok je kratek. Do 26. t. m. morajo biti vse prošnje na kr. banski upravi.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov.

100 letnica rojstva Fr. Levstika

Proslavili jo bomo 25. in 26. julija v Velikih Laščah

France Levstik je nesporno največja pojava mlade slovenske književnosti. Zato mislimo, da je proslava njegove stoletnice največji kulturni dogodek letošnjega leta in vabimo vse in vsakogar, da poromajo ta dan v njegov lep rojstni kraj.

Sporod slavnosti:

25. julija ob pol 9. uri zvečer slavnostna akademija v sokolski dvorani.

1. Levstik — Volarič: »Zvečer«, Levstik — Volarič: »Pomlad in jesen«, poje slovenski vokalni kvintet iz Ljubljane (člani gg. Štibernik, Jug, brata Petrovčič, Šule).

2. O Levstiku predava g. prof. dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane.

3. Levstik — Adamič: »Mačka, miš in miška«, Levstik — Adamič: »Vrabc in konj«, poje šolska deca s spremljevanjem klavirja.

4. Levstik — Nedved: »Cvetlice«, Levstik — Nedved: »Zlata doba«, poje bariton g. Tone Petrovčič.

5. Levstik — Nedved: »Ljubici«, Levstik

— Jenko: »Dve utvi«, poje tenor solo g. Milan Jug.

6. Recitacija iz Martina Krpana in deklamacije. Recitirajo in deklamirajo akademiki in šolska deca.

7. Levstik — Pavčič: »Deklica, ti si jokala«, Levstik — Volarič: »Razstanek«, poje Slovenski vokalni kvintet.

26. julija ob 9. uri dopoldne:

Sprejem gostov na kolodvoru. S kolodvora sprevod skozi trg na Levstikov rojstni dom v Spodnje Retje.

Pri Levstikovi rojstni hiši:

1. Levstik — Adamič: »Ležaj, ninaj tut ujnac«, poje šolska deca.

2. Jenko: »Molitev«, poje moški zbor Glasbene Matice iz Ljubljane.

3. Govor pisatelja Vladimira Levstika.

4. Josip Pavčič: »Slavnostna kantata«.

26. julija ob 14. uri popoldne v Velikih Laščah pri Levstikovem spomeniku:

1. Pozdrav predsednika.

2. Jenko: »Molitev«, poje moški zbor Glasbene Matice.

3. Slavnostna beseda: govori pesnik Oton Župančič in odkrije bronasti profilni relief Levstikove glave na spomeniku. — Levstik — Adamič: »Psiček laja hov, hov, hov«, poje šolska deca.

5. Josip Pavčič: Slavnostna kantata na tri Stritarjeve verze z Levstikovega spomenika, poje moški zbor Glasbene Matice.

Po kulturnem delu proslave bo velika narodna veselica.

Ves glasbeni spored bo igrala železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane pod vodstvom kapelnika g. H. Svetela.

Četrtnska vozna cena za udeležence.

Četrtnska vozna cena za vse udeležence proslave z vseh postaj v državi, za vse vlake in razrede izjemno ekspresnih vlakov. Četrtnska vožnja v Velike Lašče in nazaj velja od 22. do vključno 30. julija. Legitimacije oddaja odbor za proslavitev stoletnice rojstva Franceta Levstika v Velikih Laščah. Cena legitimacij je Din 2.—.

Z legitimacijo kupi vsak udeleženec na vstopni postaji polovični vozni listek za Velike Lašče. Legitimacijo da vsak udeleženec proslave žigosati na veselilnem prostoru. Žigosano legitimacijo in polovičnim voznim listkom se more vsak udeleženec vrniti do 30. julija na svoj dom. Legitimacije naročite takoj kratko: Odbor proslave Fr. Levstika, Velike Lašče. Vsak, ki naroča legitimacije, naj priloži za vsako legitimacijo po Din 2.—. Kdor naroči manj kakor 5 legitimacij, naj pošlje mesto denarja znamke. Prihode in odhode vlakov javimo pravočasno.

Odbor za proslavitev stoletnice rojstva Franceta Levstika v Velikih Laščah.

Važne izpremembe v Rusiji

Pretekli teden so objavili listi velik govor ruskega diktatorja Stalina, ki ga je imel na zborovanju ruskih gospodarskih strokovnjakov. Ta govor je važen zaradi tega, ker pomeni popoln preobrat v dosedanji boljševiški gospodarski in socialni politiki. Je pa ta govor tudi dokaz, da nobena še tako trdna teorija (nauk) ni večna, ampak da se vse na svetu vedno izpreminja, reformira in prilagaja obstoječim razmeram. Je že tako, da mora človek vedno za naravo, nikdar pa se ne ravna narava po človeških željah.

Našim bralcem je znano, da izvaja Rusija ta leta ogromen gospodarski program za industrializacijo Rusije in za reformo vsega gospodarstva sploh. Vse gospodarsko življenje v Rusiji naj bi bilo »podružabljeno« (socializirano, kolektivizirano); posameznik naj bi ne pomenil nič, velja samo splošnost ali »družba«. Vsak mora delati, kar določa »družba« in za »družbo«, »družba« pa daje posameznikom, kar potrebujejo: hrano, obleko, stanovanje itd. Vsi naj delajo za vse (t. j. za »družbo«), »družba« pa mora skrbeti, da ima vsak vse, kar potrebuje.

Ta nauk je morebiti lepo zamišljen in bi bil res lep, če bi bili ljudje — angeli! To pa ljudje niso, in tudi v Rusiji so to resnico doživeli.

Mi vemo, da so boljševiki »podružabili« vso zemljo. Kmetov, ki bi bili lastniki zemlje, ki jo obdelujejo, v Rusiji — vsaj na papirju — ni več! Zemlja je last družbe; družba določi, koliko kmetov-delavcev bo obdelovalo določen del zemlje in skrbi tudi za seme, za stroje in za hrano in stanovanje obdelovalcev zemlje. Kar pa ti pridelajo, morajo obdelovalci dati »družbi« (državi).

Ta načrt se pa ne obnaša dobro, kakor je videti; zelo lahko je namreč razumljivo, da se kmet-obdelovalec vprašuje: »Kaj bom pa delal več kot je treba, če ni nič mojega? Ali ni dovolj, če pridelamo le toliko, kolikor je dosti za nas? Hrano in obleko itd. nam mora pa »družba« itak dati!«

Tako so govorili kmetje-delavci in so pridno — lenarili! Tudi v fabrikah ni bilo nič boljše.

Tu se je pokazalo na celi črti, kakšno neverjetno zgago je napravil med ljudmi napačno razumljeni nauk o »enakosti« vseh ljudi. Ali ne slišimo dostikrat tudi pri nas besede: »Vsi smo enaki, zato pa bi bilo pra-

Majdica v družbi.

Za tako malo damo je velik dogodek, kadar sme povabiti na južino svoje male prijatelje. Tedaj navadno dobra mamica pokrije mizo »kakor za velike«. Kaj zato, če zgleda prt po južini kakor zemljevidna karta. Nič lažjega kot oprati ga s Schichtovim Radionom, pa bo hitro zopet čist in bel.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

vično, če bi tudi vsi enako imeli!« Kakšna zmota!

Mi vidimo, da so na svetu veliki ljudje in majhni ljudje. Eni so debeli, drugi mršavi. Eni brihtni, drugi pa duševno okorni in z ostali. To se pravi: Narava ne pozna enakosti — enakosti ni nikjer! Niti dva »enaka« človeka ne živita na zemlji.

Mi poznamo pač enakopravnost, t. j. da dobi n. pr. pred sodnikom vsak svojo pravico, enakosti pa ni!

Boljševiki so pa hoteli enakost, a s tem so grešili. Močan delavec, ki naredi trikrat in štirikrat več kakor onemogel slabič, mora dobiti več hrane kakor slabič — to je jasno; sicer se mu bo preneumno zdelo delati več kakor je treba.

To resnico, da nismo vsi ljudje »enaki«, so spoznali po dolgih letih zmote tudi boljševiki in Stalin je rekel na prej omenjenem zborovanju gospodarskih strokovnjakov, da je treba razločevati plačo za izučene in neizučene delavce in za lahko ali za težko delo. Delavcev se ne da drugače pridobiti za učenje ali za izpopolnjevanje kakor z boljšo plačo.

Torej popoln polom nauka o enakosti; ta polom pa so povzročili delavci sami, ker izučeni ključavničar ne bo delal za isto plačo kakor dela delavec-težak — zakaj pa se je učil?!

Še bolj kakor v telesnem oziru pa se kaže neenakost v »duševnem življenju.

Če opazuješ delavce, vidiš, da delajo nekateri zelo nerodno. Kar prime v roke, mu ne gre od rok, ker prime vsako stvar prenerodno. Drugim zopet pa gre delo silno lahko od rok, ker prime za vsako delo s prirojenim mu razumom tako, da ne čuti pri nobenem delu nobene težave. Boljševiki sprva niso hoteli priznati nobene prednosti razumništvu (inteligenci), češ da imajo vsi ljudje enake želodce in da zato ni treba delati nobenih razlik. Danes pa vidijo, da brez izučenih tehnikov gospodarstvo ne more naprej. Če pa jih hočejo imeti, jim morajo tudi nekaj priznati, sicer ne bo nikomur prihajalo na um, da bi se leta in leta mučil po šolah, ker za koruzni močnik ni treba šole!

Zato je rekel Stalin, »da ni treba gledati v vsakem šolanem človeku samo škodljivca, ampak da jim je treba dati to, kar jim gre.«

Zelo značilna je tudi izjava Stalinova glede vodstva raznih državnih (družabnih) ustanov in podjetij. Doslej so gospodarili in odločevali v vodstvu fabrik itd. »sovjeti«. Ti so pa pokazali doslej prav malo smisla za odgovornost. Nihče ni pazil na to, kako se rabi material, in nihče, kako se dela s stroji. Vsak si je namreč mislil: »Saj to ni moje — kaj me briga vse skupaj!« Država je morala torej vedno doplačevati silne vsote, če je hotela vzdrževati razne obrate. Sedaj pa se

je odločil Stalin za stari sistem: Eden naj bo gospodar in vodja, ampak ta mora nositi tudi vso odgovornost!

Boljševizem se torej tudi v Rusiji preraja in pretvarja in reformira in nihče ne more danes prerokovati, kakšne posledice bodo imele te notranje reforme za ves svet.

Izvozna carina za alkoholne pijače v Češkoslovaško

Uradno poročajo: Glasom nove trgovinske pogodbe kraljevine Jugoslavije z republiko Češkoslovaško, veljavne od 1. junija 1931., se morejo uvažati v Češkoslovaško med drugim vina in žganja iz Jugoslavije pod sledečimi pogoji (tu so vpoštevane možnosti predvsem v Dravski banovini):

Močne alkoholne pijače: likerji, ekstrakti za punč in druge močne alkoholne pijače z dodatkom sladkorja ter drugih materij, francovke, v originalnih steklenicah z uverenjem o poreklu 1.500 Din carine za 100 kg. **Druge alkoholne pijače:** slivovka in tropinovec z največ 45 vol. % alkohola, z uverenjem o kakovosti, v katerem je izkazan procent alkohola in je potrjeno, da sta slivovka in tropinovec zares pristen produkt destilacije sliv (češpelj) odn. tropin

v sodih 1.640 Din carine za 100 kg, v steklenicah 1.000 Din carine za 100 kg.

Vino, sadjevec, mošt od grozdja in mošt od sadja, sokovi od plodov, sadja in jagod, nezgoščeno, medica:

1. v sodih: Vino iz Dravske banovine, z uverenjem o poreklu in s certifikatom o analizi 250 Din carine za 100 kg,

2. v steklenicah: Vino iz Dravske banovine, kakor pod 1. 420 Din carine za 100 kg.

Za izdajanje uverenj o poreklu pri izvozu iz Dravske banovine je poblaščen — kakor doslej — Trgovska zbornica v Ljubljani na podlagi potrdila kmetijskega oddelka kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, za izdajanje uverenj o kakovosti in certifikatov o analizi pa kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-40
1 švicarski frank	Din	10-95
1 avstrijski šiling	Din	7-95
1 angleški funt	Din	275-20
1 ameriški dolar	Din	54-40
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslov. krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-90

Mussolini svari

O težki gospodarski krizi, ki mori danes ves svet, smo že dosti pisali. To krizo čutimo prav pošteno tudi pri nas, še bolj pa jo čutijo v industrijskih državah, kjer je na milijone ljudi brezposelnih.

Posebno huda je kriza v Nemčiji, kjer jo poostrujejo še občutne reparacijske dajatve (plačevanje vojne odškodnine). Proti tem dajatvam se bori Nemčija že leta in leta; kakor pa vse kaže, stopa sedaj vprašanje, ali bo Nemčija plačevala vojno odškodnino še naprej, v odločilni trenotek.

Za kolikor toliko ugodno rešitev tega vprašanja se je zavzela pred vsem Amerika in njen predsednik Hoover. Amerika ima silen interes na tem, da ostane Nemčija zmožna plačevanja — saj ima Amerika naloženih v Nemčiji, neglede na vojno odškodnino, nad 6 milijard zlatih mark. Ta dolg pa bi bil izgubljen, če pride v Nemčiji do finančne katastrofe. Zato je predlagal predsednik Hoover, naj se izplačevanje vojne odškodnine odgodi, da pride Nemčija zopet do sapa.

Ta predlog so na plačevanju vojne odškodnine interesirane države pač sprejele, toda Nemčija hoče še več. Nemčija hoče tudi ogromna posojila. Ako teh ne dobi, tako pravijo nemški državniki, mora Nemčija napovedati bankrot; potem pa bodo na stežaj odprta vrata — boljševizmu... Kaj pa to pomeni, to kapitalistične države dobro vedo!

V zvezi z nevarnim položajem v Nemčiji je zato tem pomembnejše svarilo, ki ga je izrekel vodilni italijanski državnik Mussolini na naslov vsega sveta.

Mussolini je rekel med drugim: »Na leto 1932. smo morali gledati kot na kritično leto prve vrste in zlasti prihodnja zima krije v sebi velike nevarnosti. Predlogi predsednika Hooverja so prvi znak možnosti, da je rešitev še mogoča. Ti predlogi zahtevajo sicer od raznih držav velike žrtve, so pa ob enem prvi korak do izboljšanja položaja, kajti oni dajejo možnost, da bomo srečno prebili tudi prihodnjo zimo. Kakor stvari danes stoje, smo stali že zelo blizu katastrofe in prav lahko bi se bilo zgodilo, da prodre boljševizem preko Visle. Ta dogodek pa bi bil usodepoln za ves svet, tudi za Ameriko.«

Nato govori Mussolini o finančnem položaju dunajske banke »Kreditanstalt« in nato nadaljuje:

»V Nemčiji stoje stvari mnogo težje in bolj nevarno kakor v Avstriji. Nemčija je država, ki ima 66 milijonov prebivalcev in vsa taka država za Evropo ni brez pomena. Tudi Amerika bi bila silno prizadeta, če se poruši nemško gospodarstvo. Upanje, da se bo položaj letošnje spomladi kaj izboljšal, se ni uresničilo in tudi poletje je ostalo še jako temno.

Sedaj je napočil čas, da državniki svoje napore podvojijo, kajti danes stojimo pred velikimi nevarnostmi. Moja navada ni, da bi pretiraval, toda smatram za svojo dolžnost, da opozorim na to, da utegne postati Evropa žrtev boljševizma, če homo še eno zimo trpeli stisko in pomanjkanje. So gotovi znaki, ki kažejo na to, da je skrajni čas, da se ubranimo nesreče. Hooverjev predlog daje možnost rešitve.

Nesigurnost in beda sta najboljša podpornika boljševizma. Če bo boljševiški bacil enkrat prodrl preko Visle do Rena, se bo razširil po celi Evropi in nobeni nasipi in okopi ne bodo civilizacije več rešili. Dandanes ne more nobena razdalja več preprečiti duševnih stikov med narodi in politične bolezni se primejo vsakogar, če se jih v kali ne zađuši. Čas je treba izrabiti.

Mussolini predlaga na to, naj se zagotovi svetu 10 let miru za gospodarsko obnovo. Kakor ima Rusija svojo »petletnico«, tako mora

dobiti Evropa svojo gospodarsko »desetletnico«.

Iz tega vzroka pa je silno važna konferenca za razorožitev, ki se bo začela 2. februarja l. 1932. Danes ni v nevarnosti samo Društvo narodov, ampak gre za usodo vsega človeštva.«

Najbolje kupite

nogavice, damske in moške rokavice, damsko in moško perilo Bengerjevo, puloverje, telovnike (vestje) žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezenine, gumba, DMC prelice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Dopisi

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo, dne 12. t. m. je priredilo društvo starih vojakov in invalidov tombolo v uti gostilne Perger. Ljudi ni bilo mnogo, vendar se je po tomboli razvila domača zabava s plesom. Glavni dobitek je dobil mladi fant iz Hrastnika. V soboto je prišlo semkaj 30 otrok iz okolice Hrastnika, ki bodo preživeli šolske počitnice v našem kraju. V sredo 9. t. m. je imel predavanje g. Drobnič iz Ljubljane o brezobrestnem posojilu družbe »Jugrad«. To nedeljo pride predavat sreski kmetijski referent o sadjereji po rani maši v »gostilni pri Pošti«. Predavanje bo zanimivo, zato se ga udeležite polnoštevilno! Živinski trgovec gosp. Martin Polak izvaža vsaki teden po 20 komadov govedi na Dunaj, kar je v veliko pomoč tukšnjim posestnikom, ker je bil zadnje čase vsak izvoz nemogoč!

Kostanjevica na Krki. Prireditve Sokola. Sokolska tombola, ki jo je priredilo domače društvo na vrtu in v dvorani brata Bučarja preteklo nedeljo, je izpadla nad vse pričakovanje. Obširni prostori in velik vrt hotela Bučar so bili natrpani Sokolu naklonjenega občinstva. Posebno pa je presenetila velikanška udeležba od strani naše okolice, to je kmetskega prebivalstva. Kmetje so bili tudi za to svojo naklonjenost bogato nagrajeni: odnesli so večino dobitkov največje vrednosti. Pravilno je, da na tako soliden način prodira sokolska misel med naše kmetsko ljudstvo. Zahvalno moramo omeniti ugledne tvrdke, ki so prispevale dobitke visoke vrednosti, dalje darežljivo domače ljudstvo, ki je prispevalo k dobitkom, narodne dame, katere so sodelovale v paviljonih in končno zaslužila vso pohvalo tudi neumorna Gasilska godba, ki je pod vodstvom brata Košaka Poldeta z izbranimi komadi v polni meri zadovoljila domačine in posebno zadivila navzoče goste iz Zagreba, Krškega, St. Jerneja in Sv. Križa. Zdravol!

Pri slabem počutju je naravna »Franz Josefova« grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkocne in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz Josefove« vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Novice

Spominska plošča na rojstni hiši Nj. Vel. kralja. Preteklo nedeljo so na svečan način odkrili spominsko ploščo na hiši v Cetinju, kjer se je rodil Nj. Vel. kralj Aleksander.

Kralj boter desetemu sinu. Posestniku Francu Zamidi iz Uršnih sel se je rodil deseti sin. Zaprošil je na kraljevskem dvoru, da bi botroval novorojenčku Nj. Vel. kralj. Zamidovi prošnji je bilo ugodeno in pri krstu je zastopal Nj. Vel. kralja poveljnik vojaške garnizije v Novem mestu g. podpolkovnik Dic.

Položnice smo priložili v današnjo številko nekaterim naročnikom, ki še dolgujejo naročnino za tekoče leto ter prosimo, da se jih zanesljivo poslužijo.

Jugoslovanski Sokol prvak pri mednarodnih tekmah v Parizu. Ob priliki 50-letnice obstoja Mednarodne telovadne unije v Parizu so se vršile velike telovadne tekme posameznikov za svetovno prvenstvo. Prvak na orodni telovadbi je bil Slovenec Leon Štukelj, član Sokola kraljevine Jugoslavije.

Na jabolčnik se ne plača državna trošarina. Finančno ministrstvo je dostavilo gospodarskim organizacijam pojasnilo, po katerem se vino, proizvedeno iz jabolč, v smislu točke 2, 103. člena trošarinskega pravilnika ne smatra za trošarinski predmet in zato ni podvrženo plačilu državne trošarine.

Prijave konj za dirko, ki bo na Krškem polju, 15. avgusta t. l. sprejema gosp. Anton Gliha, posestnik in trgovec v Krškem. Čas za prijave je do 13. avgusta t. l. Po tem roku prispele prijave ne veljajo. Prijavnina za vsakega konja znaša Din 20.—. Prijave naj vsebujejo: ime in bivališče gospodarja konja, popis konja, ime, starost, spol, barva. Za konje, ki so že dirkali, naj se navede, kje in kake uspehe so dosegli.

Natečaj za sprejem gojencev šole za zdravstvene pomočnike. Šola narodnega zdravlja v Zagrebu razpisuje natečaj za sprejem učencev v šolo za zdravstvene pomočnike. Absolventi te šole lahko dobe službo kot desinfektorji ali tržni nadzorniki v higijski ali javni zdravstveni službi. V šolo se sprejemajo učenci, ki so z uspehom dovršili najmanj štiri razrede srednje ali meščanske šole, ki niso mlajši od 18. in ne starejši od 28. let. Šola se prične 1. septembra in traja 12 mesecev. Prijaviti se je treba šoli narodnega zdravlja v Zagrebu do 1. avgusta.

Sprejem gojencev v artiljerijsko podoficirsko šolo. V artiljerijsko podoficirsko šolo v Čupriji, ki ima čin nižje strokovne šole v Čupriji, ki ima čin nižje strokovne vojne šole, se sprejme letos večje število gojencev. Šola traja dve leti. Kandidati v starosti od 17. do 21. let morajo biti zdravi in sposobni za vojaško službo ter dovoljno pismeni, kar se bo ugotovilo pri sprejemnem izpitu. K izpitu pripuščeni kandidati dobe pri pristojnem vojnem okrožju nakazila za brezplačno železniško vožnjo v Čuprijo. Prijave za sprejem v podoficirsko šolo sprejema do 20. septembra komanda artiljerijske podoficirske šole v Čupriji. Natančnejši pogoji so razvidni iz razpisa v 24. letošnji številki »Vojnega lista«.

»Smotreno delo!« je geslo dneva. V vseh panogah se more štediti s smotrenim delom. Tudi v gospodinjstvu! Zlatorog milo Vam pri tem pomaga!

Šolska izobrazba za železniške uslužbenice. Uradno poročajo: Ker se je dognalo, da imajo nekatere direkcije med voznimi uslužbenici prebitok osebja, druge direkcije pa tu-

di osobe brez zadostne strokovne in šolske izobrazbe, je generalna direkcija v interesu železniškega prometa sklenila dvigniti nivo tega osobja. V ta namen je odredila, da se smejo vzeti v službo samo osebe, ki razpolagajo z zadostnim šolskim znanjem, in da v bodoče ne bo sprejemala tudi ne za služitelje oseb brez kvalifikacije: za zavirače in sprevednike se bodo tudi poslej sprejemale samo osebe, ki imajo vsaj dva razreda srednje šole, za vlakovodje pa vsaj štiri razrede srednje šole. Osebe z manjšo šolsko izobrazbo bodo prišle v poštev samo za službe kretničarjev in manevristov.

Ukinitev dovoljenj za nove trafike. Kakor izvemo iz Beograda, je izdal direktor uprave državnih monopolov naredbo, da se za mesta in večje trge popolnoma ukinejo dovoljenja za nove trafike. Z velikim zadovoljstvom pozdravljajo vsi trafikanti naredbo, ki je bila že skrajno potrebna, kajti v mestih in večjih trgih so rastle trafike kakor gobe po dežju in če bi šlo tako naprej, bi propadli vsi revnejši trafikanti, posebno pa vojne žrtve. Trafikanti! Da je prišlo do te naredbe, se pa imamo zahvaliti edino banu Dravske banovine g. dr. Marušiču in ljubljanskemu županu g. dr. Pucu, ki sta zastavila ves svoj vpliv, da rešita siromašne trafikante gotovega propada. Trafikanti! Prepričani smo, da govorimo v imenu vseh, če izražamo tem potom velikima dobrotnikom našo globoko hvaležnost. —

Odbor Udruženja tobačnih trafikantov.

Razvite sokolskega praporja v Poljanski dolini. V nedeljo 26. julija razvije Sokol Gor. vas-Poljane ob 10-letnici svojega obstoja svoj društveni prapor, kateremu bo kumoval g. ban dr. Drago Marušič. Slavnost se prične zjutraj ob 8. uri s poklonitvijo deputacije na grobu dr. Iv. Tavčarja na Visokem. Ob 11. uri sprejem kuma g. bana. Na to spreved in razvite prapora. Popoldne ob 3. uri javen nastop vseh oddelkov. Po nastopu prosta ljudska zabava. Pri celi prireditvi sodeluje godba Sokola I iz Ljubljane. Za prevoz iz Škotje Loke bo na obe strani dobro preskrbljeno z avtobusi kakor tudi s potrebno telesno postrežbo. Sokol Gorenja vas-Poljane, kot prej na deželi, je po članih pravi kmetijski Sokol. V njem so včlanjeni kmetijski fantje in gospodarji iz vseh stanov. Zatorej, ne samo Sokoli, ampak vsi, ki ste prijatelji Sokola in ste mu naklonjeni, pohitite ta dan v Poljansko dolino, da vidite, ne le Sokola in njegovo delo, ampak tudi gospodarski napredek v dolini; naše njive, travnike in gozde. Ob robu gozda na Visokem sniva večni sen naš rojak in pisatelj dr. Ivo Tavčar, ki je toliko pisal in poveljeval kmeta v svojih lepih povestih, katere ste gotovo že več ali manj brali. Ta dan je prilika, da med potjo obiščete tudi njegov grob.

Redka suša je letos obiskala krško dolino. Od konca maja nismo bili deležni nobene pomembne padavine. Zemlja je tako razpokana, da bi brez težave zagrebel vanjo manjšo žival brez kopanja jame. Fižol, zelje in okopavine so popolnoma uničene. Suša pa se pričinja uveljavljati že tudi v vinogradih. Uvelo grozdje in ohlapno listje priča, da trpi na pomnjanju dežja tudi naša glavna kulturna rastlina — vinska trta. Travniki pa so tako izsušeni in ožgani, da ni pričakovati otave, posebno je prizadeta naša svinjereja, ki je eden glavnih virov dohodkov našega kmeta, kajti, če ne bo kmalu dežja, ne bomo imeli svinjske hrane. Pa tudi za ljudi ne bo živeža, če ne bo krompirja, koruze in fižola. Toče in drugih ujm pa pri nas ni bilo.

Letoviščarjev je letos jako malo v Kostanjevici. Dasi si Društvo za tujski promet zelo prizadeva, da bi pritegnilo kaj gostov, vendar gospodarska kriza ovira tujski promet v vseh krajih, celo na Bledu in Rogaški slatini. Ker je letos kopalna sezona zelo ugodna in Krka za najbolj razvjenega kopalca nadvse prijetna, je škoda, da občinstvo iz Zagreba, Ljub-

Poleti je treba lase bolj negovati!

Prah in vročina škodujeta lasem. Če jih redno umivate z Elida Shampooom — Vam ostanejo lepi in zdravi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

ljane in Maribora — ki bi moglo delati za našo Krko reklamo — razun nekaj izjem, ni došlo.

Smrtna žrtev Mure. Dne 7. julija 1931. popoldne med 5. in 6. uro se je ob priliki kopanja v Muri pri železniškem mostu utopil Belšak Anton, posestnikov sin Antona in Marije, roj. Vrbnjak iz Bodislavcev, občina Godešmarci, pošta in žandarm. stanica: Mala Nedelja, srez Ljutomer. — Osebni podatki: visok 175 cm, dobro razvit, plavih las, plavih oči, obrat, majhne plave blond brke, 33 let star. Posebni znak: kazalec desne roke je od prvega člena proti koncu stisnjen drobnejši in malo pripognjen k dlani, na sebi pa je imel navaden plav predpasnik. Ker se imenovanega po par dnevnem iskanju še ni moglo najti, se v imenu človekoljublja naprošajo oblasti, žandarmerijske stanice, občinski uradi ob Muri, kakor tudi vsaka druga oseba, da pomagajo pri iskanju nesrečne žrtve. Kdor koli ga najde, naj ga proti primerni nagradi takoj naznani na naslov: Horvat Pavle, zasebnik v Dolnji Lendavi.

Vzpenjačo bodo zgradili na Pohorje. Stroški bodo znašali 5 milijonov Din.

Dva brata utonila. V ribniku veleposestnika Poreka v Št. Jerneju pri Konjicah sta se kopala brata Vodušek iz Draže vasi. Eden od njiju se je pričel potapljati in drugi mu je priskočil na pomoč, toda brat se ga je s tako silo oprijel, da sta se oba potopila in utonila.

Hiša in gospodinja zgoreli. V Prelogah pri Konjicah je izbruhnil požar v hiši posestnika Janeza Leskovarja. Posestnikova žena se je ta čas mudila na podstrežju hiše in predno se je zavedla, je bila že vsa hiša v plamenih in goreče tramovje se je zrušilo na njo in jo pokopalo med ruševinami. Zgorelo je tudi več prašičev in ena telica.

Požari. V Mlaki pri Kranju je požar uničil petim posestnikom domačije, v Tržiču pa je pogorela žaga barona Borna.

Jetniki so se uprli. V Slivniški kaznilnici na Bolgarskem so se uprli jetniki in hoteli pobegniti. Na sprehodu so naskočili jetniške paznike, jim pobrali orožje in nato naskočili glavno kaznilniško stražo. Vnela se je huda borba, v kateri je bilo pet kaznjencev ubitih. Na pomoč je prihitelo tudi vojaštvo, ki je vzpostavilo red.

Bolgarsko komunistično stranko bo vlada razpustila, ker je pričela hujskati delavstvo na štrajk.

Vse agrarne interese prosimo, da si naroče »Kmetški list«, ki bo prinašal vse potrebne stvari glede agrarne reforme.

Zaradi tisočaka v smrt. Prevžitkar Alojzij Kovačič iz Stanetinev pri Gornji Radgoni je zgubil tisočdinarski bankovec. Vse popoldne je iskal možakar denar in ga ni našel. Obupan je šel na skedenj in izvršil samomor.

Sežiganje mrličev je sklenil belgijski parlament. Tozadnevni zakonski načrt je bil sprejet z 82 proti 72 glasovi.

Pet oseb je ubil neki avtomobilist v Buenos Aires, ki je pri dirkanju zavozil v številno množico gledalcev.

Čehoslovaška vlada hoče štediti. Ker je bil državni proračun za l. 1930-31 zaključen s primanjkljajem 300.000 milijonov Kč, je vlada sklenila uvesti skrajno štednjo. Naložila je visoke davke na dohodke preko Kč 100.000, za eno leto se ne sprejme nihče v državno službo in če bo treba, bo tudi znižala plače uradnikom.

Lepi izgledi. Francosko vojno letalstvo je priredilo pretekli teden velike manevre ob francosko-belgijski meji. Uspeh manevrov je bil ta, da so pokazali kako bo mogoče v bodoči vojni v pol ure uničiti in porušiti mesto z 200.000 prebivalci. Čez mesto bo letelo na stotine bombnih aeroplanov, ki bodo posuli mesto z bombami kakor s točo.

Norveška zasedla Grönlandijo. Med Norveško in Nizozemsko vlada že dalj časa spor zaradi enega dela večno ledene Grönlandije, ki ima svoj pomen edinole za ribolov. Ta spor je pa te dni Norveška na kratko presekalila in sporno ozemlje zasedla.

Poplave na Kitajskem. V kitajski provinci Kvantung so nastopile v zadnjih dneh ogromne poplave, ki so zahtevale nad 1000 človeških žrtev.

Kmetjski praznik na Krškem polju, združen z veliko konjsko dirko, razstavo konj in goveje živine, se vrši letos na praznik Vel. Šmarna 15. avgusta. Vsa obširna okolica Krškega polja se že sedaj pripravlja, da proslavi letos ta praznik dela še bolj veličastno kakor druga leta.

Sprejem učencev v železniško šolo v Nišu. Uprava železniške šole v Nišu sporoča, da sprejme v novem šolskem letu, ki se začne 1. septembra, 50 učencev. Vsa pojasnila daje uprava žel. šole v Nišu.

Češkimi fašistom v Pardubicah je policija prepovedala zborovanje.

Poneverba državnega denarja. Messinski davčni upravitelj je poneveril 5 milijonov lir davčnega denarja, nato pa izvršil samomor.

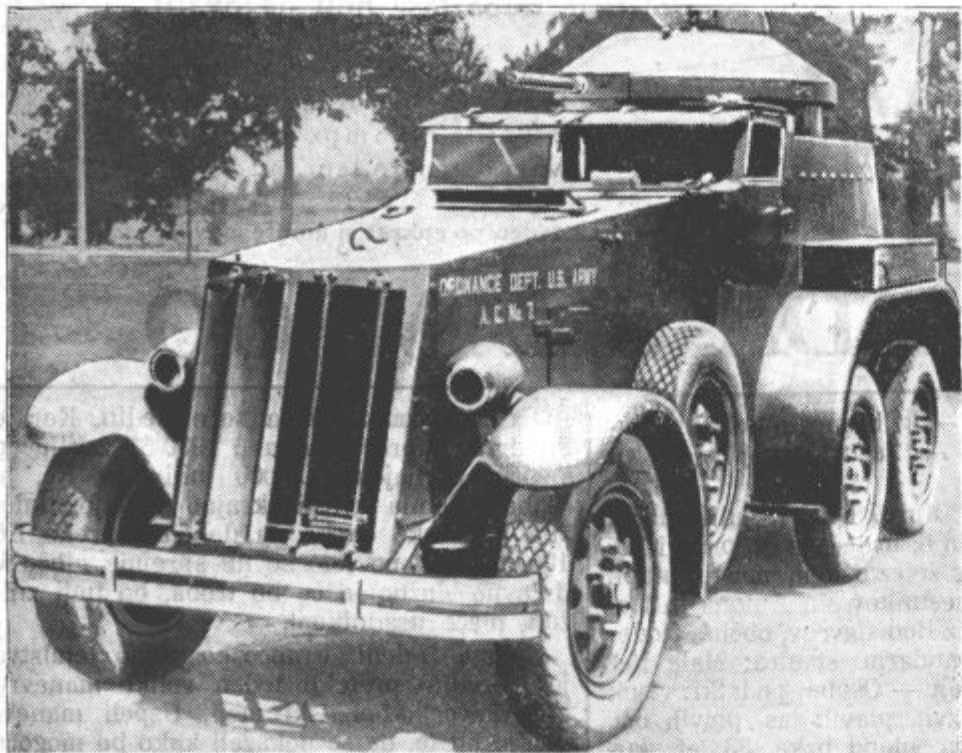
Požar je popolnoma uničil v Legnu pri Slovenjgradu domačijo kmeta Antona Tovšaka. Zgorelo mu je tudi 5000 dinarjev gotovine. Gasilci so preprečili, da se ni požar razširil na sosedne hiše.

TEDENSKI KOLEDAR:

- 19. julija, nedelja: Vinko Pad.
- 20. julija, ponedeljek: Elija.
- 21. julija, torek: Danijel.
- 22. julija, sreda: Magdalena.
- 23. julija, četrtek: Apolinarij.
- 24. julija, petek: Kristina.
- 25. julija, sobota: Jakob.

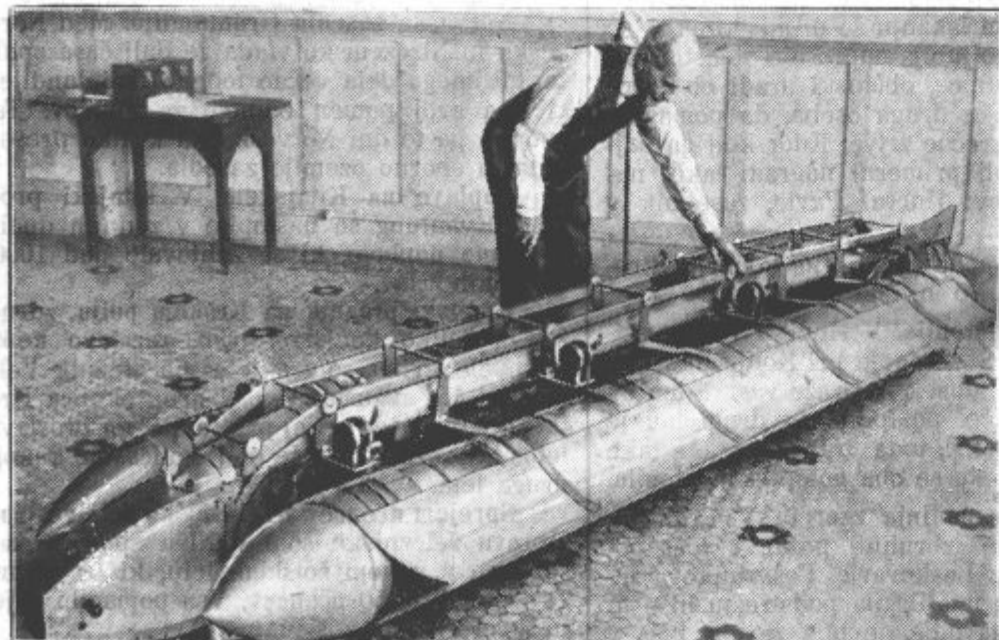
SEJMI.

- 19. julija: Artiče.
- 20. julija: Vinica, Osilnica, Koprivnik, Ormož, Vitanje, Loka pri Žusmu, Bogojina.
- 22. julija: Sodražica, Sv. Magdalena, Sv. Mohor, Sv. Urban pri Celju.
- 23. julija: Banja Loka.
- 24. julija: Semič.
- 25. julija: Kočevje, Vrhnika, Vel. Loka, Kozje, Lipnica, Sela, Sv. Urban pri Ptuj, Žalec, Slov. Bistrica, Dobrovnik.

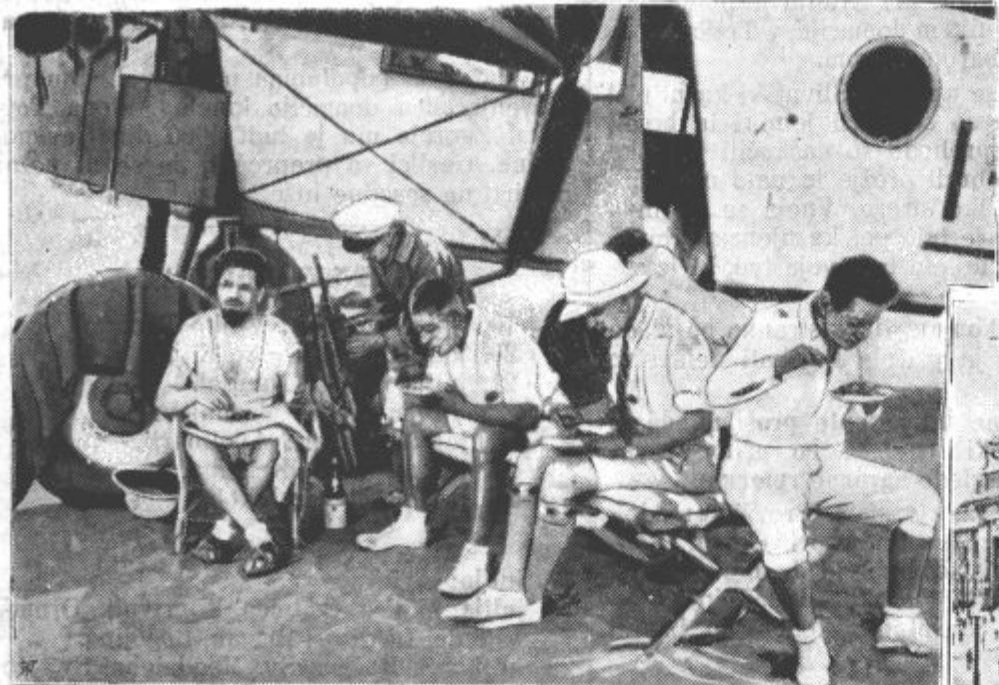
Najhitrejši oklopni voz Zedinjenih držav.

Ta oklopni voz ima dve strojni puški, vsako na eno stran, in pa top za obrambo proti letalskim napadom. Voz so izdelali na račun ameriškega vojnega ministrstva.

Orjaški »Zeppelin« bodočnosti.

Neki ameriški inženjer je izdelal načrte za gradnjo orjaškega zrakoplova, kjer bi bilo prostora za 500 potnikov. Zrakoplov bi bil had 300 metrov dolg.

Letalci počivajo v puščavi.

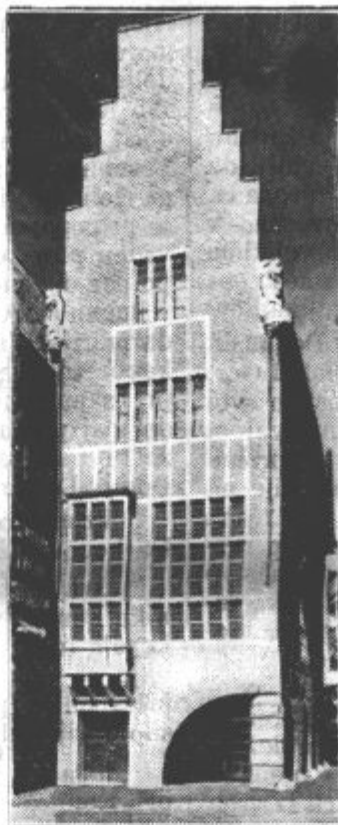
Italijanski minister za letalstvo Italo Balbo je nedavno odpotoval na inšpekcijsko potovanje po italijanski afriški koloniji Libiji. — Na sliki vidimo ministra in njegovo spremstvo pri odmoru v puščavi, ko so se spustili na tla, da se odpočijejo.

Lincoln Ellsworth, Ameriški raziskovalec polarnih krajev Lincoln Ellsworth, prijatelj raziskovalca polarnih krajev Amundsena, se bo udeležil leta v polarne kraje s »Zeppelinom« kot zastopnik ameriškega zemljepisnega društva.

Ruski diktator Stalin, ki je po smrti Leninovi in po izgnanstvu Trockega iz Rusije neomejen gospodar v Rusiji, je imel tedni na sestanku ruskih sovjetskih gosp. strokovnjakov senzacionalen govor, kjer se je popolnoma odpovedal dosedanjim radikalnim komunističnim gospodarskim metodam.

»Robinsonova« hiša v Bremenu. Generalni ravnatelj Roselius je dal sezidati v eni najlepših ulic v Bremenu hišo, ki jo je imenoval »Robinsonov« dom Robinson Cruzož je bil bajje rojen v Bremenu. Hiša je okrašena s prizori iz Robinsonovega življenja.

Drž. tajnik Stimson s padalom. Ameriški državni tajnik za zunanje zadeve Stimson je odpotoval v Evropo, da prouči evropske politične razmere. — Iz Washingtona je potoval v New York z letalom, toda zaradi večje varnosti si je dal opasati padalo. — (Slika na desni.)

Papež Pij XI., čigar zadnja enciklika je zopet obrnila pozornost sveta na ostri spor med Vatikanom in lažizmom.

Nov glavni kolodvor v Milanu.

30. junija so otvorili v Milanu nov glavni kolodvor, ki so ga začeli delati pred 25. leti. Kolodvor je eden največjih v Evropi.

Sprejem gojenk v kmetijsko-gospodinjstvo šole Kmetijske družbe v Ljubljani. Š 1. oktobra 1931. se otvori trideseti tečaj gospodinj-ske šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani. Teoretični del obsega verouk, vzgojeslovje, računstvo, knjigovodstvo in kmetijsko gospodarstvo, vrtnarstvo in sadjarstvo, živinorejo in živinozdravstvo, poljedelstvo in kmetijsko kemijo. Praktično se vežbajo v kuhanju, šivanju (ročnem in stroj-nem), krojnem risanju, pranju, likanju, v mlekarstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu itd. Gojenke se vadijo tudi v ravnanju z bolniki in bol-no živino. Tista, ki bo sprejeta v zavod, plača mesečno za hrano, stanovanje, razsvetljavo, to je sploh za vse 450 Din. Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj po možnosti nasled-njo obleko in perilo: vsaj eno nedeljsko obleko, dve obleki za delo, dva para čevljev, en par vrtnih čevljev, nekaj belih in barvanih nočnih sraje ali jopice za ponoči, tri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, štiri sraj-ce, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, štiri kuhinjske in dva navadna predpasnika. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, 4 brisače, 4 servije-te. Če ima katera več obleke, jo, tudi lahko vzame s seboj. eDkliee, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šole, morajo: 1. dovršiti 16. le-to; 2. predložiti zadnje šolsko izpričevalo; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdra-ve; 4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih dosedanji glavni poklic; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja; 6. zave-zati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo stro-go ravnale po hišnem redu. S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastno-ročno pisane, nekolikovane prošnje za spre-jem naj se vpošljejo na Kmetijsko družbo v Ljubljani vsaj do 31. julija 1931. Pri sprejemu deklet v gospodinjstvo šole se bo oziralo po možnosti na prošilke iz vseh slovenskih po-krajin. V Ljubljani, 30. junija 1931. Kmetij-ska družba v Ljubljani.

Za gg. učitelje, zdravnike, sodnike in ob-čine! V založbi Učiteljske tiskarne je izšla prva zbirka pravilnikov k zakonu o narodnih šolah, kot II. zvezek celotne zbirke zakonitih predpisov k zakonu o narodnih šolah. —

Ta zbirka vsebuje vse zakonite predpise o zdravstvu in higieni glede šole, učencev in učiteljev z obširnimi stvarnimi kazalom in registrom vseh zakonov, uredb in pravilnikov, ko so izšli v »Službenem listu« in »Službenih novinah« in zadevajo zdravstvo, ki jih potrebuje vsaka šolska poliklinika, vsak zdravstveni in higienski dom, krajevni šolski odbor, županstvo upravnih občin, zdravstveni odbor v občini in vsak sodnik, osobito za šoloob-vezno deco in maloletnike, pri sodiščih za maloletnike, ker ima v zbirki vse zakonite predpise glede moralno pokvarjene šoloob-vezne dece in maloletnikov z obširnimi stvar-nimi kazalom in registrom vseh zakonitih predpisov o sodnem in kazenskem postopa-nju, ki so izšli v »Službenem listu« in »Služ-benih novinah«. Cena broš. izvodu 36 Din, vezan v celo platno 45 Din. — Dobi se v vseh knjigarnah.

Kralj reklame

V Newyorku je umrl te dni v starosti 50 let eden najbolj popularnih mož Amerike. To je bil Harry Reichenbach, ki so mu rekli »kralj reklame«.

Svojo življenjsko pot je začel Reichenbach kot cirkuški umetnik. Čez nekaj let pa si je že sam sestavil svoj cirkus, s katerim je potoval iz kraja v kraj. Ni trajalo dolgo in Reichenbach je že zaslovel med igralci kot mož, ki zna za ljudi dobiti najboljše službe.

Ko pa se je pojavil prvi film, je Reichenbach kaj naglo spoznal veliko gospodarsko važnost nove iznajdbe. Tedaj se je vrgel na to, da je iskal sposobne igralce in igralke za film in največ filmskih »zvezd« se mora Reichenbachu zahvaliti za svojo slavo in za svo-je lepe dohodke.

Znal pa je Reichenbach delati za svoje izvoljence ogromno reklamo. Kar je le bilo mogoče, si je izmislil o svojih ljudeh, samo da je bilo njihovo ime vedno tiskano v li-stih. Enkrat so kakšni igralci pokradli vse njene briljante (kar je bilo seveda izmislje-no), drugi so se nevarno ponesrečili itd. Ljudje so pa brali taka poročila z ogromnim zanimanjem in Reichenbach je dosegel svoj namen: njegovi varovanci so postali popu-larni in splošno znani in filmske blagajne so se vedno bolj polnile.

ničnosti sem bil od verodostojnih trans-fak-torjev kot resnih informatorjev popolnoma za-gotovljen; upam toraj, da najde pri cenjenem čitateljstvu vsaj malo dojemljive verjetnosti!

Pa pričenjajmo z dogodbico! Vse je po-konec v peklu. Ravnokar se je bila povrnila velika čreda kosmatih hudičkov, ki jih je bil poslal na zemljo njihov vrli pogla-var Lucifer, da mu dovedejo novih trum grešnih duš, ker se brezdanji pekel kar noče in noče napolniti. Izredno bogat je plen: po-leg nebrotja navadnih zemljanskih duš, veli-kašev in bogatašev vsakega stanu, so privlek-li kozjebrači in kopitonogi hlapci satanove države obilno dobro vojnih dobičkarjev, okroglih menihov, dokaj raznih dam, in na-zadnje celo starikavo bohotno princeso pred žareči Luciferjev prestol.

Zadnji prišepa najmlajši in najmanjši izme dvseh hudičkov. Vsi se rezgetaje zakro-hočejo, ko zagledajo njegov plen: v njegovih krčevito stisnjenih krempljčkih se obupno zvija in pretresljivo stoka drobčkan in suh-ljat muzikantek. Kljub vsem strahotam večne temote in sredi žarečih peklenskih plamenov ter obupno vpiočih na veke pogubljenih duš veka in javka jadni muzikantek le po svojih harmonikah.

Veliki kralj Lucifer pa je, kakor znano, velik sovražnik godbe, ki ga spominja na iz-gubljena nebesa, kjer angelji in arhangelji

Pravni nasveti.

3. (P. S., B.) — **Pravni pouk.** Prosite, če imamo pravno snov kot knjižico, da Vam spo-ročimo. To se razume, da brez knjig ne izhaja ne duhovnik, ne zdravnik, ne profesor, ne in-ženjer, tako tudi ne pravnik (= jurist), pa naj že bo sodnik ali notar, advokat ali upravni uradnik. Razlikujemo pa dvojno pravo: dr-žavljansko (ali svetno) pravo ter cerkveno pravo, ki se navadno imenuje **kanonsko pra-vo.** Naša pisarna daje pravni pouk izključno v cerkvenopravnih zadevah, torej glede vseh in samo tistih zadev, ki se kakorkoli nanašajo na cerkvenopravne predpise, postave in za-kone, in v stvareh ki se v stikih s cerkvijo in cerkvenim življenjem javljajo kot upravna, sporna, kazenska, imovinska itd. vprašanja, obveznosti, pravice, dolžnosti, pravde in še nebroj tega. — Podlaga in vir cerkvenemu pravu je knjiga, katero je izdal leta 1917. pa-pež Benedikt XV. in ki nosi naslov: **CODEX IURIS CANONICI.** Knjiga je spisana v služ-benem jeziku katoliške cerkve, t. j. v latinščini. Kdor je več latinščine, jo more brati in tudi razumeti — besede. **Pomen in vsebina** besed so pa jasna samo juristu, tako da neju-ristu knjiga ne bi koristila, tudi če bi sicer bil izobražen človek... Cena kodeksu je okoli 10 Fr. (francoskih frankov). — **Učnih knjig** kanonskega prava je veliko število v raznih jezikih (v latinskem, italijanskem, franco-skem, nemškem, in našem jeziku). Latinski učbenik n. pr.: F. X. Weruz — P. Vidal, Jus canonicum (1923.); nemški: A. Perathoner, Das Kirchliche Gesetzbuch (1928.); slovenski: Rado Kušej, Cerkevno pravo katoliške cerkve s posebnim ozirom na razmere v kralje-vini Srbov, Hrvatov in Slovencev (1927.). K temu pride tudi poznanje katoliške dogmati-ke, moralne in pastoralne teologije, liturgike itd. Končno, pa ne nazadnje, mora kanonist (=cerkveni pravnik) biti več tudi civilnega prava, ker se cerkveno in državno življenje v mnogih rečeh stikata in se je treba ozirati tako na cerkvene kakor na državne postave (n. pr. zakonske zadeve, verski davki itd.). — Vašemu vprašanju, upamo, je s tem ustrezno. Navedenih knjig si najbrž ne boste kupili. Če imate sicer kaj na srcu, se obrnite na pi-sarno »Paxiusta«, ki Vam bo postregla kar najtočnejše in pod zajamčeno najstrožjo taj-nostjo. Dr. J. S.

Zakaj ne pride noben godec v pekel?

Napisal Ivan Paški.

Da so godci že na tem svetu vedno dobre in židane volje ter da živijo kakor ptički brezskrbno in veselo tjavendan, je splošno znano. Manj znano pa je, da so vsi godci vedno veseli in zmeraj tako židane volje zato, ker dobro vedó, da jih po tem kratkem po-zemeljskem rajanju čaka onstran večni raj, da jim je v nebesih zagotovljen miren koti-ček, kjer se bodo blaženi veselili od vekomaj do vekomaj neskaljenega veselja. Zagotavlje-ni so, da bo njim — vedno žejnim godcem — tekla onstran večno le sladka pijača brez vsa-ke primesi grenkega pelina, ki so ga na zemlji le premnogokrat morali čutiti in okusiti.

In zakaj nosi vsak godec — naj si bo tudi še tako velik »grešnik« — vstopnico v sveta nebesa takorekoč že v desnem žepu? Zakaj je poseben privilegij muzikantov, da ne pride iz njihovih vrst nobeden v pekel?

Tem nevednežem in tudi marsikaterim radovednežem, ki se večasih radi malo po-kratkočasio s čitanjem vesele storije, bodisi pametne ali neumne (zadnje še pač najdejo vedno največ bralcev, zato sem tudi pre-pričan, da itako moja ne bo ostala brez njih) poklanjam nastopno zgodnico, o katere res-

venomer igrajo in svirajo na harfo in viole, na cimbele in flavto. Že misli pognati iz svo-jega temnega kraljestva javkajočega godca, ki kakor okamenel leži pred njim v tekoči lavi; toda — ker je bil hudič, je bil tudi skop. Zato mu je šlo za vsako, tudi še tako revno dušo. Sklenil je torej muzikanta obdržati in ga je celo postavil za nadzornika enega iz-med tisočev ogromnih kotlov, ki so v njih cvrli in čmažili v vsakem po en milijon neskesanih in v večne muke obsojenih grešnih duš. Zagrozil mu je z najhujšimi kaznimi, ako bi pustil kako trpečo dušo samo le po-kukati nad kotlov rob: če bi se mu pa katera celo izmuznila, je določil, da se ubogi godec z žarečimi kaveljni pribije na velikansko ža-reče železno kolo, ki se je sredi pekla vrte-lo izmenoma skozi pekoči ogenj in ledeno-mrzlo vodo.

Tako je toraj postal naš bedni godec po-nižen hlapec v zveplenastem kraljestvu Luci-ferjevem. Skrbno in neumorno je izvrševal podnevi in ponoči — pravzaprav vlada v pek-lu večno le en in isti somrak — svojo ne baš težko službo; kajti kurili in drva donášali so mu drugi: on je samo pazil, da se mu ne izmuzne kak po osvežujočem ohladilu kopr-neči peklenski ujetnik. Sčasoma si je s svo-jo marljivostjo pridobil celo malo naklonje-nosti in zaupanja pri svojem strogem gospo-darju-nadhudiču.

ZOBNI ATELJE DENTISTA
Filipa Ogriča
NOVO MESTO — NE SPREJEMA
STRANK DO KONCA JULIJA

Gospodinja, ki pozna svojstva pravega terpentinovnega mila Gazela, ni nikdar prevarjena. Kajti kakovost tega mila nikdar ne odreče.

Zavarovanje oseb zaposlenih pri poljedelskih strojih

Kmetijske zadrage in lastniki raznih poljedelskih strojev, predvsem mlatilnic, pošiljajo Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev dopise, v katerih odklanjajo zavarovanje oseb, zaposlenih pri strojih, ako te osebe niso v neposrednem službenem razmerju z lastnikom mlatilnice. Lastniki mlatilnic se pri tem sklicujejo na razsodbo državnega sveta od 14. novembra 1930 v tožbi, katero je vložila hranilnica in posojilnica v Cerkljah ob Krki.

Tudi na kmetih nesreča ne počiva. Znano je, da se zlasti pri poljedelskih strojih predvsem pri mlatilnicah pripeti mnogo težkih nezgod. Prizadeti so izročeni največji bedi, ker so to večinoma socialno slabi ljudje (hlapci, dekle, mali kmetje). Ker ima stvar zelo važen socialen značaj, smatram za dolžnost, da podam k njej nekaj pojasnil.

Delavstvo na kmetih načelno ni podvrženo zavarovanju. To dejstvo sopovzroča beg iz vasi v mesto. Vendar pa je že bivši avstrijski zakon imel izjemo v tem, da je ustvaril zavezanost zavarovanja za slučaj nesreče pri strojih. To izjemo je narekovala nujna potreba; zahtevale so jo kmetijske organizacije, ker so videli, da so kmetje radi nezgod pri strojih izpostavljeni sodnim odškodninskim tožbam; marsikatera razsodba je posameznega kmeta za trajno uničila. Jugoslovanski zakon je to izjemo sprejel tudi v svoje določbe, da tako zadosti nujni socialni in gospodarski potrebi tako kmetov in kmetijskih zadrug, kakor tudi delavstva ali sploh oseb, zaposlenih pri strojih.

Tozadевна določba zakona pravi: »dokler se ne izvede zavarovanje poljedelskih delavcev s posebnim statutom, se morajo pri poljedelskih podjetjih, ki vporabljajo parne kotle ali naprave, gonjene z elementarno silo ali z živalsko silo, po predpisih tega zakona zavarovati oni delavci, ki jim preti nevarnost od kotla ali pogona.« — Ker je izvajanje zavarovanja strogo po predpisih zakona neprijetno za kmetijske razmere, je ministrstvo socialne politike s posebno odredbo dopustilo pavšalno zavarovanje pri strojih zaposlenih oseb in sicer na ta način, da je uvedeno mesto individualnega zavarovanja kolektivno zavarovanje vseh pri strojih zaposlenih oseb. Taka odredba je neobhodno potrebna, ker kmetje nimajo časa in pogosto tudi ne potrebne sposobnosti, da bi vsako posamezno osebo individualno prijavljali in odjavljali. Ta ureditev zavarovanja je za kmetijske razmere najprimernejša, ker bo vsaka drugačna ureditev povzročala neprilike. Paziti je pri tem samo na to, da je pavšalna zavarovalnina primerno nizka. To je bila. Najmanjši prispevek je znašal Din 1.30, največji pri 8 delovnih močeh pa Din 184.20. Ti zneski razbrezene lastnike mlatilnic od vsake druge nadaljne sodne odgovornosti, pri tem pa vendarle zagotove pomoč onim, kateri bi se ponesrečili. Zneski so razmeroma tako nizki, da bi se radi njih zlasti zadrage, kot socialne ustanove, ne smele izogibati zavarovanju.

Iz gornjega citata zakona je predvsem jasno razvidno, da so poljedelski delavci (odnosno osebe) zaposleni pri strojih, podvrženi zavarovanju. Napačno je naziranje državnega sveta, da »po predpisu § 6. zakona o zavarovanju poljedelski delavci, h katerim spadajo tudi delavci pri mlačvi, niso podvrženi zavarovanju«. Po zakonu so vsi delavci »katerim preti nevarnost od stroja (od kotla ali pogona) podvrženi zavarovanju« in sicer kolektivno, ker je individualno zavarovanje na kmetih neizvedljivo. Spor more biti samo v tem, kdo je dolžan prijavljati mlačvo, odnosno, kdo je dolžan plačevati zavarovalne prispevke: ali lastnik stroja ali lastnik žita. Ker je zavarovan stroj, odnosno ker se zavarovanje nanaša na nevarnost, katera preti od stroja, je jasno, da mora te dolžnosti izpolnjevati lastnik stroja, kar je tudi zopet samo v interesu kmetov samih. Kako naj se kmet, lastnik žita peča še z zavarovalnimi predpisi, ako da lastniku stroja že delo in zaslužek!

Razsodba državnega sveta, na katero se sedaj zadrage in lastniki mlatilnic sklicujejo, velja samo za konkreten slučaj (za Hranilnico in posojilnico v Cerkljah) in samo za konkretno mlačvo, ne velja pa za druge lastnike mlatilnic in tudi ne za druge slučaje mlačve.

Ako je bila stvar zavarovanja pri poljedelskih strojih do sedaj morda nejasno urejena in na tej nejasnosti sloni razsodba državnega sveta, je pa ta nejasnost odstranjena z naredbo ministra za socialno politiko in narodno zdravje z dne 15. oktobra 1930. broj. 28. 174, katera ima moč zakona, ker je izdana na podlagi pooblastila iz § 30. zakona o zavarovanju. Velja od 1. januarja 1931. Po § 8. te naredbe ima dolžnost iz zavarovanja pri poljedelskih strojih izpolnjevati izključno lastnik stroja. Najmanjša premija znaša Din 10— letno od stroja in to neglede na število zaposlenih oseb. Omenjena uredba urejuje zavarovanje za vse vrste poljedelskih strojev in sicer: pri poljedelskih strojih na motorni pogon znaša premija Din 1.30 na delovni dan in stroj, pri sejalnih strojih Din 0.30, pri strojih za košnjo Din 2.60—3.90. Pri mlatilnicah je premija odvisna od konjskih sil stroja, tako da znaša premija do 3 HP Din 5.20 na dan in stroj, od 3—5 HP Din 9.10 itd. Pri mlatilnicah na živalski pogon od Din 2.80 do Din 8.40 na dan in stroj neglede na število zaposlenih oseb. Najmanj pa znaša letna premija Din 10—, kar v večini slučajev odgovarja našim prilikam. Profesionisti morajo biti individualno zavarovani.

Z označenimi premijami ima urad kriti zdravljenje ponesrečencev in pa vse nezgodne rente.

Naša vas ima nebroj nerešenih socialnih problemov. To pomeni za malo kmetško ljudstvo veliko škodo. Tudi zavarovanje je zelo pereča stvar. Če se hoče rešiti vsaj najvažnejši del te stvari t. j. zavarovanje pri stro-

jih na način, kateri je ob danih prilikah edini mogoč, bi morali oni, kateri so odgovorni za socialno in gospodarsko življenje v naših vaseh, ovire odstranjevati in ne istih ustvarjati ali večati. Zavarovanje oseb pri poljedelskih strojih je skozi in skozi visoko pasivno. Finančni razlogi zavarovalne institucije ne silijo k temu, da mora vztrajati na izvajanju zavarovanja oseb na kmetih. Samo važni socialni razlogi zahtevajo to zavarovanje. Nezgode pri strojih so navadno težke; v l. 1927. je znašal povprečni odstotek delanemožnosti 57.85%, v letu 1930 pa 65%, normalno pa okoli 40%. Na dajatvah je urad izplačeval ponesrečencem denarne podpore, rente, proteze, oskrbnino v bolnicah, izplačuje tudi več vdovskih in otroških rent. Kdo naj prevzame preskrbe podobnih slučajev? Občine in zadrage? Proti preskrbi teh oseb pa gotovo nihče ni.

Stališče lastnikov mlatilnic ni nikjer v zakonu utemeljeno, posebno pa ni utemeljeno v socialnih potrebah podeželja. To je treba stalno imeti pred očmi.

Dr. Joža Bohinjec, ravnatelj OUZD.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI, dne 1. julija 1931.

Govedina: 1 kg govejega mesa I. 16—18 Din, II. 14—16, III. 10—12. Teletina: 1 kg teletjega mesa I. 22 Din, II. 16—18. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 20—23 Din, II. 16—18. Drobniča: 1 kg kostrunovega 14—15 Din, 1 kg jagnjetine 18—20, 1 kg kozličevine 24 Din. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 8 Din, II. 6 Din. Perutnina: Piščanec majhen 12—18 Din, večji 20—30, kokoš 25—30, petelin 20—25, raca 30—35, domači zajec, manjši 6—10, večji 12—20. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2.50—3 Din, 1 kg surovega masla 25—28, 1 kg čajnega masla 36—40, 1 kg masla 30—36, 1 kg bohinskega sira 24, 1 kg sirčka 7—8, eno jajce 0.50—1. Pijače: 1 liter starega vina 16—22, 1 l. novega vina 14—16, 1 čaša piva 3—4.50, 1 vrček piva 4—4.50, 1 steklenica piva 5.50—6. Kruh: 1 kg belega 4.50, 1 kg črnega 4, 1 kg rženega 4, 1 kos navadnih žemelj 0.50. Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 80—84 Din, 1 kg kave Santos 52—54, 1 kg kave Rio 36—40, 1 kg pražene kave I. 90—100, II. 80 do 90, III. 66—70, IV. 56—60, 1 kg kristalnega belega sladkorja 12.75, 1 kg sladkorja v kockah 14.25, 1 kg kavne primesi 18, 1 kg riža I. 9, II. 7, 1 liter namiznega olja 18, 1 l. jedilnega olja 17, 1 liter vinskega kisa 4% 4.75, 1 liter navadnega kisa 4% 3, 1 kg soli morske debele 2.50, drobne 2.75, 1 kg celega popra 70, 1 kg mletega popra 72, 1 kg paprike III. vrste 32, 1 kg sladke paprike, po kakovosti 40, 1 liter petroleja 7.50 1 kg testenin I. 10, II. 9, 1 kg pralnega luga 3.75, 1 kg čaja 80. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0, na debelo 340—375, na drobno 4 Din, 1 kg moke št. 2 na debelo 315—350, na drobno 3.75, 1 kg moke št. 4 na debelo 250—280, na drobno 3.50, 1 kg moke št. 6 na debelo 225—250, na drobno 3.25, 1 kg kaše 5—6, 1 kg ješprenja 5—6, 1 kg ješprenjčka 8—10, 1 kg otrobov 1.50—2, 1 kg koruzne moke 3—3.50, 1 kg koruznega zdroba 4—4.50, 1 kg pšeničnega zdroba 4—5, 1 kg ajdove moke I. 7, II. 5, 1 kg ržene moke 3.50. Žito: q pšenice 220—240, q rži 210—220, q ječmena 200—210, q ovsca 220—240, q prosa 190—200, q koruze 150—160, q ajde 220—230, q fižola ribničana 290, q fižola prepeličarja 350, kg graha 8—10, kg leče 10—14. Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 460, m³ trdih drv 125—150, m³ mehkih drv 70. Krma: q sladkega sena 75 Din, q slame 50—60.

Opeko in strešnike

vseh vrst, za sidavo hiš, iz
znanih karlovskih opekarn

„ILOVAC“

dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah samo

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA DRAVSKO BANOVINO
»EKONOM«, LJUBLJANA Kolodvorska
ulica št. 7

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1898

v Kandiji v lastni hiši

- Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost, izplačuje točno -
Rentni davek plačuje sama iz svojega

Vrhunec znižanja cen!

meter à Din

meter à Din

Umetna svila najboljše vrste, modni vzorci	16—	Svicarski etamin v črni, sivi, rjavi, modri, zeleni, oranžni in roza barvi, širok 110 cm .	13—
Ostanki umetne svile	11—	Velour baržun v gladkih bar- vah	18—
Damast-platno za žimnice, 120 cm	19—	Češki štofi za moške obleke . . . . . od 45— do 85—	
Volneni delen s svilnatimi karo vzorci	19—	Prima angleški štofi že od 140 dinarjev naprej!	
Bombažni delen za ženske obleke	6—	Angleški poplin za srajce I. .	17—
Čisto volneni, fini poplin v raz- ličnih gladkih barvah, širok 110 cm	28—	Jugoslovanski cefir za srajce po 5— in 9—	

Zenske in moške nogavice, žepni robci itd. vse pod ceno!

Družba »COMMERCE« d. d., Ljubljana, Tavčarjeva ul. 2., I. nadstr.
Če nas še niste obiskali, pridite in prepričajte se!

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske oblo-
ke. Lepa izbira svilenih
rut in šerp. Krojači in
šivilje, pišite po vzorci!

Priznano najboljši
Trboveljski
Portland-
cement
vedno v zalogi pri
»EKONOM«
Ljubljana
Kolodvorska ulica 7

EKONOM

Osrednja gospodarska zadruga v
Ljubljani Kolodvorska ulica šte. 7.

Nudi po najnižjih cenah vse
vrste deželnih pridelkov, naj-
finejšo banaško in domačo
moko, koruzo, krmila, špe-
cerijsko blago in ostale v to
stroko spadajoče predmete.

VELIKA ZALOGA
vseh vrst umetnih
gnojil, modre galice
ter najboljšega tr-
boveljskega in split-
skega portland ce-
menta.

Vsako priliko RADIO-THERMALNO KOPALIŠČE - LAŠKO

je treba porabiti ZA UTRDI-
TEV ZDRAVJA. Mnogi radi
službenih ali poslovnih opravil
ne morejo posvečati zdravju
skrbnejše in trajnejše pažnje.
Toda tudi pri polni zaposlitvi
je dana možnost, da mislimo
na svoje zdravje in storimo
zanj vse, kar je ob najmanjši
izgubi časa in sredstev mo-
goče. Treba je izbrati samo
primerne metode zdravljenja
in se posluževati le onih leto-
viš in zdravilišč, ktera so po
svoji zdravniški službi, po
učinkovitosti zdravilnih pripo-
močkov, po svoji prometni legi
in po prijetnosti okolice sposob-
na, da ob najmanjši izgubi časa
nudijo najjačje učinke. Pri da-
našnji draginji prezaposlenosti
je tudi zdravljenje treba eko-
nomizirati. Vse te predpogoje
nudi:

katero leži ob najprometnejši
železniški progi; v kraju je te-
lefon in brzojav; kopališče raz-
polaga z izredno dobro učinku-
jočo radio-termalno vodo (37°
C) v bazenu, ki je eden največ-
jih v državi, in v prostornih
higijeničnih kabinah. Solčne
kopeli, veslanje in kovanje v
mirni in topli Savinji (27° C).
Zdravnik v hiši, elektroterapi-
ja, masaža. Sobe parketirane,
cene sobam in prehrani zmer-
ne. NAJNIZJE OD VSEH DRU-
GIH KOPALIŠČ IN ZDRAVI-
LIŠČ, PRI DALJSEM BIVA-
NJU POPUST. Dietetična kuh-
nja. V nobenem drugem kopa-
lišču ni združenih toliko dobrih
in prijetnih okolnosti, kakor v
tem kopališču. Kopališče je v
vseh ozirih modernizirano ter
odgovarja vsem zahtevam higi-
jene. - Podrobna pojasnila daje:

UPRAVA RADIO-THERME
LAŠKO (SLOVENIJA)

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzamimo na pomoč ena tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše
pridelke, obenem pa zmanjšajo pajočevalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16-20% dušika in do 70% apna, te je skupno 80-90%, rastlinske hrane.
Apneni dušik vpliva blagodejno na vse posovke. Travniki daje bujno in dobro seno. Na njivah, vino-
grodh in sadovnjakih povzroči apneni dušik večji pridelok tako kakovostne kakor količinske.
Nitratni dušik pa vsebuje vse potrebne rastlinske hrane: dušik, fosforne kislino, kalij in apno.
Vse to boga nadomestuje vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posetve in vsako zemljo.

Apneni dušik in Nitratni dušik se lahko naroči pri »EKONOM-u«, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7, ali pa pri:

Tvornici za dušik d. d., Ruše pri Mariboru

ki raziskuje tudi zemljo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

150 do 300 dinarjev

dnevno zaslužijo oni,
ki imajo mnogo po-
znanstva! Za odgovor
znamki! — Kosmos,
Ljubljana, poštni pre-
dal 307.

Oblastveno koncesi-
jonirana
šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta št. 12

Zahtevajte informacije

Mizarski vajenec

se sprejme pri Matiji
Perko, mizarska tvor-
nica Ljubljana VII.
Celovška cesta 121.

Posestvo

z vsem inventarjem,
5 glav živine, 7 ora-
lov gozda, več njiv in
travnikov v bližini
kolodvora Domžale,
po ugodni ceni pro-
dam. — Štefan Ves,
Rodica šte. 16, pošta
Domžale.

Pet let je Zlatica že poročena.
Je ljubezniva, srečna mlada žena.
Nekoč na skrbni možek jo vprašuje,
če novega verila potrebuje.

»Nikar ne!« — pravi Zlatica smehljaje
»prihranila denarce sem traje —
in miho Zlatorog bo noskrbelo.
da bo perilo dolga leta belo...«

O! zla Zlatca — glas gre okrog:
nad vse je terpentinsko miho Zlatorog!

(Nadašjevanje sledi)

18

Zlatorog

ŠIVALNI STROJI

„GRITZNER“
„ADLER“
in kolesa,
najboljši material.
precizna konstrukcija, kresna
oprema ter najnižja cena
so samo pri

Večletna garancija!
Poisk v voženju brezplačen!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem
hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovenska gradbena in kreditna zadruga
r. z. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ul. 35/I.

Krajno zastopstvo: Maribor, Aleksandrova 48

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor
prosimo znamko. / Uradne ure od 8—12 in od 14—18.

RADIOBALZAMIKA
ZAMESLIJO
SREDSTVO
PROT. REVMAZIMU,
PREHLADU in ISHIJASU.
LABORATORIJ BEOGRAD DE RAHLEJEVA SARAJEVSKA 84
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN. 75

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana
Dunajska cesta 46. Telefon 25-24

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih
strojev, separatorjev,
koles, gramofonov,
elektrotehničnih pred-
metov i. t. d. pod zelo
ugodnimi pogoji
sprejememo
„CENTRA“ trgovina
šivalnih strojev i. t. d.
Ljubljana,
Poštni predal 248.

Laneno olje in vse v
stroko
spadajoče
blago ku-
pite dobro,
solidno in
po zmer-
nih cenah
pri
Firnež
Emajlne in
ostale lake
Olnate barve
Lanene tropine

MEDIĆ-ZANKL

D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA - MEDVODE - DOMŽALE

Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

Ali si že član Kmetijske Maticе?

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

Račun pošl. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Brzjaviti „KMETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon šte. 2647

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po
5 1/2% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročtvu, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomikov trg 3